

BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG CHO TRẺ TẠI CÁC TRƯỜNG MẦM NON QUẬN BÌNH THỦY, THÀNH PHỐ CẦN THƠ

Bùi Thị Trúc Linh

Học viên cao học, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

Email: buithitruclinhct@gmail.com

Lịch sử bài báo

Ngày nhận: 17/12/2024; Ngày nhận chỉnh sửa: 24/12/2024; Ngày duyệt đăng: 30/12/2024

Tóm tắt

Giáo dục kỹ năng sống đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển phẩm chất, năng lực của trẻ, đặc biệt ở lứa tuổi mầm non. Đây là giai đoạn quan trọng để hình thành nền tảng nhân cách, nhận thức và kỹ năng sống cho trẻ. Để có cơ sở cho các cơ sở giáo dục mầm non nói chung và các trường mầm non trên địa bàn quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ nói riêng đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại các trường mầm non có tính khả thi, chúng tôi đã tiến hành đánh giá thực trạng quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại các trường mầm non quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ thông qua việc khảo sát ý kiến cán bộ quản lý, giáo viên và phụ huynh ở các trường mầm non trên địa bàn bằng phiếu hỏi theo thang đo Likert 4 mức độ. Kết quả khảo sát cho thấy, công tác quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại các trường mầm non trên địa bàn trong thời gian qua đã được quan tâm và có những tiến bộ nhất định; tuy nhiên, vẫn còn có những điểm tồn tại và hạn chế cần phải giải quyết, khắc phục góp phần nâng cao chất lượng giáo dục mầm non ở địa phương trong thời gian tới. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất 06 biện pháp nhằm góp phần nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại các trường mầm non quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ.

Từ khóa: Quản lý, giáo dục kỹ năng sống, quận Bình Thủy, trường mầm non.

DOI: <https://doi.org/10.52714/dthu.13.03S.2024.1441>

Trích dẫn: Bùi, T. T. L. (2024). Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại các trường mầm non quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ. *Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp*, 13(03S), 350-360. <https://doi.org/10.52714/dthu.13.03S.2024.14341>.

Copyright © 2024 The author(s). This work is licensed under a CC BY-NC 4.0 License.

MANAGEMENT MEASURES FOR LIFE SKILLS EDUCATION IN PRESCHOOLS IN BINH THUY DISTRICT, CAN THO CITY

Bui Thi Truc Linh

Postgraduate, Dong Thap University, Cao Lanh 870000, Vietnam

Email: buithitruclinhct@gmail.com

Article history

Received: 17/11/2024; Received in revised form: 24/12/2024; Accepted: 30/12/2024

Abstract

The life-skill education holds a pivotal role in nurturing and developing children's qualities and competencies, particularly during the preschool years a critical period for establishing the foundation of personality, cognition, and essential life skills. Accordingly, this study aims to provide a basis for preschools, especially those in Binh Thuy District, Can Tho City, to propose feasible and effective measures for managing life-skill education activities. Thereby, an evaluation of the current state of life-skill education management in preschools across the district was conducted. The study employed a survey gathering perspectives from administrators, teachers, and parents using a 4-point Likert scale questionnaire. The findings indicate that while significant attention has been given to the concerned task in recent years, and certain advancements have been achieved, there are still notable challenges and limitations. The results necessitate further steps for the quality of preschool education in the region. Thus, this paper proposes six strategic measures for improvement on the target task, thereby contributing to the broader goal of advancing early childhood education quality at the local level.

Keywords: *Management, life skills education, Binh Thuy District, preschool.*

1. Đặt vấn đề

Giáo dục kỹ năng sống không chỉ đóng vai trò quan trọng mà còn là nền tảng giúp trẻ xây dựng nhân cách, phát triển toàn diện về tâm lý, thể chất và xã hội, đồng thời chuẩn bị cho trẻ sẵn sàng bước vào môi trường học tập chính thức một cách tự tin và chủ động. Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương lần thứ tám, Khóa XI, trong Nghị quyết về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo xác định mục tiêu đối với giáo dục mầm non: nhằm giúp trẻ phát triển toàn diện về thể chất, tình cảm, hiểu biết, thẩm mỹ, hình thành các yếu tố đầu tiên của nhân cách, chuẩn thiết bị tốt cho trẻ bước vào lớp 1” (Ban Chấp hành Trung ương, 2013). Cụ thể hóa mục tiêu này, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Thông tư Thông tư số 28/2016/TT-BGDĐT về sửa đổi, bổ sung một số nội dung của Chương trình giáo dục mầm non ban hành kèm theo Thông tư số 17/2009/TT- BGDĐT ngày 25/7/2009, trong đó nhấn mạnh vai trò quan trọng của việc giáo dục và phát triển kỹ năng sống cho trẻ mầm non. (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2016).

Theo Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên hợp quốc (UNESCO) việc giáo dục để hình thành và phát triển kỹ năng sống cần được tiến hành từ bậc học mầm non, bậc học đầu tiên trong hệ thống giáo dục quốc dân Việt Nam để giúp trẻ phát triển hài hòa, toàn diện về nhân cách. Giúp các em hiểu những nội dung kiến thức và vận dụng được những kỹ năng sống được cung cấp thành những hành động cụ thể trong quá trình sống và hoạt động thực tiễn, ứng phó trước nhiều tình huống mới nảy sinh, học cách giao tiếp, ứng xử với mọi người, giải quyết mâu thuẫn trong mối quan hệ và thể hiện bản thân một cách tích cực. (UNESCO, 2001).

Thực tế hoạt động giáo dục kỹ năng sống ở bậc học mầm non tuy không còn quá mới mẻ nhưng nó vẫn chưa mang tính chính thống. Do đó mà việc dạy và học kỹ năng sống ở các trường mầm non chủ yếu mang tính tự phát, thậm chí còn có thể nói là mò mẫm bởi không có sự thống nhất từ cả nội dung đến phương pháp. Có thể nói đây là thời kì mà giáo dục kỹ năng sống đang tìm cho mình vị trí thích hợp trong nền giáo dục. Vì vậy, để có được hoạt động giáo dục kỹ năng sống không những bài bản, hiệu quả, chất lượng mà còn tạo được chỗ đứng vững trong hàng loạt các loại hình học tập thì những biện pháp và chiến lược quản lý hoạt động này là vô cùng quan trọng và cần thiết hơn bao giờ hết. Xong công tác quản lý giáo dục kỹ năng sống cho trẻ trong các trường mầm non trong cả nước nói chung và các trường mầm non trên địa bàn quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ nói riêng cũng còn nhiều bất cập, thiếu đồng bộ và chưa đáp ứng được yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay, cụ thể là hoạt động quản lý chưa phát huy tính năng động, sáng tạo của giáo viên, chưa gắn kết được vai trò của các lực lượng giáo dục trong việc tổ chức quản lý hoạt động hình thành kỹ năng sống cho trẻ, chưa chú trọng đến việc chỉ đạo, hướng dẫn tổ chức hoạt động, phương pháp, nội dung hình thành kỹ năng sống cho trẻ một cách hệ thống...

Những điều bất lợi trong cách quản lý này dẫn đến việc thiếu hiệu quả trong việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ em. Nếu công tác quản lý được thực hiện theo hướng dẫn, phù hợp với đặc điểm lứa tuổi và điều kiện thực tế của từng cơ sở giáo dục, sẽ góp phần cải thiện chất lượng hoạt động giáo dục kỹ năng sống, giúp trẻ phát triển một cách toàn diện.

Từ những vấn đề cấp bách trên, việc phân tích, đánh giá thực trạng quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại các trường mầm non quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ là cơ sở để các trường mầm non trên địa bàn đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mầm non. Đây không chỉ là yêu cầu của ngành giáo dục mà còn là nền tảng để nâng cao chất lượng giáo dục mầm non, góp phần xây dựng thế hệ công dân tương lai có kỹ năng sống lành mạnh, tích cực và nhân văn.

2. Nội dung

2.1. Một số khái niệm cơ bản

2.1.1. Quản lý

Theo *Từ điển tiếng Việt thông dụng*, thuật ngữ quản lý được định nghĩa: “Tổ chức, điều

hiệu quả của một số đơn vị, cơ quan”. (Nguyễn, 1998).

Tác giả Nguyễn Lộc thì cho rằng “Quản lý là quá trình lập kế hoạch, tổ chức, lãnh đạo, kiểm tra công việc của các thành viên trong tổ chức và sử dụng mọi nguồn lực sẵn có để đạt những mục tiêu của tổ chức”. (Nguyễn, 2010).

Tác giả Đặng Quốc Bảo cho rằng quản lý là thực hiện hai quá trình liên hệ chặt chẽ với nhau: quản và lý. Đó là hoạt động chăm sóc, giữ gìn (quản) và sửa sang, sắp xếp (lý) để cho công đồng theo sự phân công hợp tác lao động được ổn định và phát triển. (Đặng, 2010).

Từ các quan niệm nêu trên, chúng ta có thể hiểu quản lý là quá trình lập kế hoạch, tổ chức, lãnh đạo và kiểm soát các nguồn lực (nhân lực, tài chính, vật chất, thông tin,...) để đạt được các mục tiêu đã đề ra một cách hiệu quả và hiệu suất nhất. Quản lý không chỉ là một khoa học mà còn là một nghệ thuật trong việc điều hành một tổ chức hoặc hệ thống, bao gồm các hoạt động chủ yếu như lập kế hoạch, tổ chức công việc, lãnh đạo nhân viên và kiểm soát kết quả công việc.

2.1.2. Kỹ năng sống

Theo Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) định nghĩa kỹ năng sống là “khả năng có hành vi thích ứng và tích cực giúp cá nhân giải quyết hiệu quả những đòi hỏi và thách thức của cuộc sống hàng ngày”. kỹ năng sống bao gồm những kỹ năng tâm lý xã hội và kỹ năng giao tiếp, được vận dụng trong các tình huống hàng ngày để tương tác hiệu quả với người khác và giải quyết các vấn đề trong cuộc sống. (WHO, 1997).

Kỹ năng sống là tập hợp những hành vi tích cực và khả năng thích nghi giúp mỗi cá nhân đối phó hiệu quả với các nhu cầu và thách thức hàng ngày. Theo Từ điển Tiếng Việt, kỹ năng sống là khả năng tâm lý xã hội và các kỹ năng con người tiếp thu qua giáo dục hoặc trải nghiệm trực tiếp, được dùng để xử lý các vấn đề thường gặp trong cuộc sống. Các định nghĩa về kỹ năng sống. (Viện Ngôn ngữ học, 2017).

Như vậy, có thể hiểu kỹ năng sống là những khả năng, thói quen và hành vi giúp mỗi cá nhân đối phó với những thách thức trong cuộc sống hàng ngày, từ việc giao tiếp với mọi người cho đến giải quyết vấn đề và ra quyết định. Các kỹ năng này không chỉ giúp con người hòa nhập xã hội mà còn giúp phát triển tính tự chủ, sự sáng tạo và khả năng lãnh đạo. kỹ năng sống có thể được học hỏi qua thực tế và rèn luyện qua quá trình trải nghiệm.

2.1.3. Hoạt động giáo dục kỹ năng sống

Hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại trường mầm non là một phần quan trọng của giáo dục và chăm sóc trẻ em. Đây là hoạt động có mục tiêu cụ thể, nội dung rõ ràng, và phương pháp tổ chức nhất định nhằm giúp trẻ phát triển nhận thức, thái độ, và hành vi sống phù hợp với các giá trị xã hội. Mục đích của hoạt động giáo dục kỹ năng sống là giúp trẻ hiểu về bản thân, mối quan hệ với xã hội và thiên nhiên, từ đó hình thành thái độ sống tích cực và biết tôn trọng người khác. Nội dung hoạt động giáo dục kỹ năng sống bao gồm các giá trị sống và kỹ năng sống như ý thức về bản thân, kỹ năng giao tiếp, và kỹ năng ứng phó với thay đổi. Phương pháp giáo dục kỹ năng sống thường được lồng ghép vào các hoạt động giáo dục khác trong trường mầm non thông qua các trò chơi, tình huống giả định, và trải nghiệm thực tế.

2.2. Thực trạng quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại các trường mầm non quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ

Trong quá trình nghiên cứu đánh giá thực trạng, chúng tôi đã tiến hành khảo sát ý kiến của 150 người, trong đó có 12 cán bộ quản lý gồm Hiệu trưởng và Phó hiệu trưởng; 108 giáo viên ở trường mầm non; và 30 phụ huynh tại các trường mầm non quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ. Qua kết quả phân tích, đánh giá thực trạng, chúng tôi nhận thấy công tác quản lý hoạt

động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại các trường mầm non quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ có một số ưu điểm và hạn chế như sau:

2.2.1. Ưu điểm

Công tác quản lý giáo dục kỹ năng sống tại các trường mầm non quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng. Trước hết, sự chỉ đạo từ các cấp quản lý được thực hiện hiệu quả. Các chỉ đạo từ Bộ Giáo dục và Đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo, và Phòng Giáo dục và Đào tạo về chương trình giáo dục kỹ năng sống đã được triển khai một cách đầy đủ, giúp các trường có cơ sở để thực hiện đồng bộ và đúng hướng.

Thứ hai, năng lực của cán bộ quản lý và giáo viên. Các cán bộ quản lý và giáo viên có kiến thức sâu rộng về các phương pháp dạy học, đặc biệt là các phương pháp giáo dục kỹ năng sống, điều này cho thấy họ đã được đào tạo và tiếp cận với những phương pháp tiên tiến, từ đó có thể áp dụng linh hoạt và hiệu quả trong giảng dạy.

Thứ ba, các trường đã xây dựng chương trình học một cách có hệ thống, phù hợp với độ tuổi và khả năng của trẻ mầm non. Điều này đảm bảo rằng trẻ không chỉ tiếp thu những kỹ năng sống cần thiết mà còn được phát triển toàn diện trong một môi trường giáo dục thân thiện và phù hợp.

Thứ tư, công tác thảo luận chuyên môn giữa các giáo viên được tổ chức thường xuyên, giúp nâng cao sự thống nhất về mục tiêu, phương pháp giảng dạy và cách thức thực hiện các hoạt động giáo dục kỹ năng sống. Điều này không chỉ tạo điều kiện cho sự hợp tác hiệu quả mà còn giúp giáo viên chia sẻ kinh nghiệm và sáng tạo trong quá trình giảng dạy.

Thứ năm, quản lý tài chính và cơ sở vật chất tuy gặp khó khăn nhưng đã có những nỗ lực đáng kể trong việc huy động nguồn lực và xã hội hóa giáo dục. Điều này cho thấy sự cố gắng của các trường mầm non trong việc đảm bảo môi trường học tập và điều kiện vật chất cần thiết cho việc giảng dạy kỹ năng sống.

2.2.2. Hạn chế

Mặc dù đạt được nhiều thành tựu nhưng công tác quản lý giáo dục kỹ năng sống vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế. Cụ thể:

Thứ nhất, cơ sở vật chất và phương tiện dạy học còn thiếu thốn. Nhiều trường mầm non chưa có đủ thiết bị giảng dạy hiện đại và phù hợp để triển khai hiệu quả các hoạt động giáo dục kỹ năng sống. Việc thiếu hụt tài liệu, giáo trình và các phương tiện hỗ trợ giảng dạy khiến cho hoạt động giáo dục kỹ năng sống đôi khi không đạt được hiệu quả như mong muốn.

Thứ hai, sự phối hợp chưa chặt chẽ giữa nhà trường và phụ huynh. Mặc dù phụ huynh đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại nhà, tuy nhiên vẫn còn một số phụ huynh chưa coi trọng về tầm quan trọng của việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ. Nhiều phụ huynh chưa thực sự đồng hành cùng nhà trường trong việc giáo dục kỹ năng sống, khiến cho quá trình giáo dục trở nên rời rạc và thiếu sự đồng nhất.

Thứ ba, công tác quản lý và đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng sống chưa thực sự chi tiết và đầy đủ. Công tác đánh giá hiện tại chủ yếu dựa trên những tiêu chí chung mà chưa có sự phân tích sâu về các hoạt động cụ thể, dẫn đến việc chưa thể rút ra những kinh nghiệm rõ ràng để cải thiện chương trình giáo dục.

Thứ tư, công tác bồi dưỡng và phát triển năng lực chuyên môn của giáo viên còn nhiều hạn chế. Các khóa tập huấn và đào tạo cho giáo viên về giáo dục kỹ năng sống chưa được tổ chức thường xuyên, dẫn đến việc một số giáo viên chưa nắm vững hoặc chưa thể áp dụng linh hoạt các phương pháp giáo dục kỹ năng sống mới vào giảng dạy.

2.2.3. Nguyên nhân

Những hạn chế nêu trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau. Một trong những nguyên nhân chính là nguồn lực tài chính còn hạn chế. Việc thiếu ngân sách khiến các trường gặp khó khăn trong việc đầu tư vào cơ sở vật chất, trang thiết bị giảng dạy hiện đại, cũng như tổ chức các khóa tập huấn cho giáo viên.

Thứ hai, việc nhận thức chưa đầy đủ về vai trò của giáo dục kỹ năng sống từ phía phụ huynh và một số giáo viên cũng là một nguyên nhân quan trọng. Phụ huynh chưa thực sự coi trọng việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ, trong khi giáo viên chưa được đào tạo đầy đủ về cách thức giảng dạy kỹ năng sống. Điều này làm hạn chế sự phát triển toàn diện của trẻ và khiến cho hoạt động giáo dục kỹ năng sống chưa đạt được hiệu quả tối ưu.

Thứ ba, sự thiếu đồng bộ trong công tác quản lý từ cấp trên đến cấp dưới cũng là một yếu tố cản trở. Các chỉ đạo từ cấp trên mặc dù rõ ràng nhưng khi triển khai xuống các trường lại thiếu sự đồng nhất, khiến cho việc thực hiện gặp nhiều khó khăn và không đạt được hiệu quả cao như mong muốn.

Thứ tư, hạn chế trong việc bồi dưỡng giáo viên là một nguyên nhân quan trọng. Việc không thường xuyên tổ chức các chương trình tập huấn và bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng mới cho giáo viên khiến họ chưa thể đổi mới phương pháp giảng dạy một cách linh hoạt và hiệu quả. Điều này dẫn đến việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ chưa đạt được mục tiêu mong đợi.

2.3. Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại các trường mầm non quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ

2.3.1. *Nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên, cha mẹ của trẻ và các ban ngành, đoàn thể địa phương về công tác quản lý giáo dục kỹ năng sống cho trẻ tại các trường mầm non*

- Mục tiêu của biện pháp nhằm tạo ra một nhận thức đồng bộ, sâu sắc và toàn diện giữa các bên liên quan, từ cán bộ quản lý, giáo viên, cha mẹ của trẻ đến các ban ngành, đoàn thể địa phương, về vai trò thiết yếu của giáo dục kỹ năng sống trong quá trình phát triển toàn diện của trẻ mầm non. Sự phối hợp hiệu quả giữa các bên liên quan là điều kiện tiên quyết để tạo dựng một môi trường giáo dục vững chắc và đầy đủ hỗ trợ cho trẻ phát triển cả về thể chất lẫn tinh thần.

- Nội dung và cách thực hiện biện pháp:

+ Tổ chức hội thảo và tập huấn: Các hội thảo và buổi tập huấn sẽ được tổ chức định kỳ cho cán bộ quản lý và giáo viên. Nội dung sẽ bao gồm lý thuyết và thực hành về giáo dục kỹ năng sống, phương pháp dạy học tích cực, và cách thức tổ chức các hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ. Mời các chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục tham gia để cung cấp những kiến thức và kinh nghiệm quý báu.

+ Chương trình truyền thông: Thực hiện các chương trình truyền thông nhằm nâng cao nhận thức cho phụ huynh qua các kênh như: bảng thông báo, bản tin, hoặc các trang mạng xã hội của trường. Các buổi họp phụ huynh cũng sẽ được sử dụng như một cơ hội để trình bày về giáo dục kỹ năng sống, các kỹ năng cần thiết cho trẻ, và cách mà gia đình có thể hỗ trợ cho việc giáo dục tại trường.

+ Hợp tác với ban ngành đoàn thể: Tích cực phối hợp với các ban ngành đoàn thể trong cộng đồng để tổ chức các hoạt động giáo dục kỹ năng sống. Ví dụ, có thể tổ chức các buổi giao lưu giữa các trường, hoặc các hoạt động ngoại khóa cho trẻ kết hợp với các tổ chức xã hội, nhằm khuyến khích sự tham gia của cộng đồng vào giáo dục kỹ năng sống.

+ Đánh giá và phản hồi: Sau mỗi hoạt động tổ chức, cần thực hiện việc đánh giá và thu thập ý kiến phản hồi từ các đối tượng tham gia. Qua đó, xác định được những nội dung đã thực hiện tốt và những nội dung cần cải thiện, từ đó có thể điều chỉnh các chương trình trong tương lai cho phù hợp hơn.

2.3.2. Tổ chức thực hiện mục tiêu, nội dung giáo dục kỹ năng sống cho trẻ theo đúng quy định của ngành và tình hình thực tế của đơn vị.

- Mục tiêu của biện pháp: Nhằm đảm bảo việc thực hiện chương trình giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mầm non được triển khai một cách đồng bộ, chặt chẽ và tuân thủ đúng các quy định của ngành giáo dục. Điều này bao gồm việc thực hiện theo các văn bản quy phạm pháp luật hiện hành như Thông tư 17/2018/TT-BGDĐT về Chương trình Giáo dục mầm non và Quyết định 1440/QĐ-BGDĐT phê duyệt Đề án “Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ em”. Những quy định này đặt ra các yêu cầu cụ thể, từ nội dung giáo dục đến phương pháp giảng dạy, nhằm đảm bảo rằng trẻ mầm non không chỉ được chăm sóc tốt về mặt thể chất mà còn được phát triển toàn diện về mặt nhận thức, cảm xúc và kỹ năng xã hội.

- Nội dung và cách thực hiện biện pháp:

+ Xây dựng kế hoạch giáo dục kỹ năng sống: Các trường cần xây dựng kế hoạch giáo dục kỹ năng sống căn cứ vào nội dung của Chương trình Giáo dục mầm non do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành. Kế hoạch này cần phải thể hiện rõ ràng các mục tiêu, nội dung, phương pháp giảng dạy và thời gian thực hiện. Đặc biệt, cần tham khảo các văn bản hướng dẫn cụ thể của các cấp quản lý giáo dục để đảm bảo tính khả thi và phù hợp với tình hình thực tế của địa phương.

+ Tổ chức các hoạt động giáo dục kỹ năng sống: Triển khai các hoạt động giáo dục kỹ năng sống một cách linh hoạt, đa dạng và gần gũi với thực tế cuộc sống của trẻ. Có thể tổ chức các hoạt động như thảo luận nhóm, trò chơi, và thực hành kỹ năng trong môi trường tự nhiên. Các giáo viên nên áp dụng phương pháp dạy học tích cực, khuyến khích sự tham gia của trẻ và tạo cơ hội cho trẻ thể hiện bản thân.

+ Kiểm tra và đánh giá định kỳ: Thiết lập các tiêu chí kiểm tra và đánh giá định kỳ nhằm theo dõi sự tiến bộ của trẻ trong việc phát triển kỹ năng sống. Cần thiết lập một quy trình đánh giá rõ ràng, dựa trên các tiêu chí cụ thể theo Quyết định 1440/QĐ-BGDĐT. Việc này sẽ giúp phát hiện kịp thời những vấn đề cần cải thiện và cung cấp thông tin để điều chỉnh kế hoạch giáo dục cho phù hợp.

+ Đảm bảo liên kết giữa lý thuyết và thực hành: Tích hợp giáo dục kỹ năng sống vào các môn học khác nhau, không chỉ gói gọn trong các hoạt động giáo dục kỹ năng sống. Cần có sự phối hợp giữa lý thuyết và thực hành để trẻ có thể áp dụng các kiến thức đã học vào cuộc sống thực tế.

2.3.3. Chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ theo hướng giáo dục lấy trẻ làm trung tâm

- Mục tiêu của biện pháp: Nhằm tạo ra một môi trường giáo dục kỹ năng sống theo hướng lấy trẻ làm trung tâm, nơi trẻ được đặt vào vị trí chủ động trong các hoạt động học tập. Thay vì chỉ thụ động tiếp nhận kiến thức, trẻ sẽ được tham gia tích cực vào các hoạt động giáo dục, từ đó phát triển khả năng tư duy độc lập, tính sáng tạo và kỹ năng làm việc nhóm. Phương pháp lấy trẻ làm trung tâm khuyến khích trẻ khám phá, tìm tòi và trải nghiệm thông qua các tình huống thực tiễn, giúp trẻ tự tin, linh hoạt và thích ứng tốt hơn với những thách thức trong cuộc sống.

- Nội dung và cách thực hiện biện pháp:

+ **Đổi mới phương pháp giảng dạy:** Thay đổi từ phương pháp giảng dạy truyền thống sang phương pháp dạy học tích cực, nơi trẻ đóng vai trò trung tâm trong quá trình học. Các giáo viên nên khuyến khích trẻ tham gia vào các hoạt động thảo luận, trò chơi và thực hành, tạo cơ hội cho trẻ tự khám phá và tìm hiểu về thế giới xung quanh.

+ **Tổ chức các hoạt động giáo dục đa dạng:** Các hoạt động giáo dục nên được tổ chức đa dạng và phong phú, bao gồm các hoạt động thực hành, dự án nhóm, và các trò chơi học tập. Cần có sự kết hợp giữa các hoạt động ngoài trời và trong lớp học, giúp trẻ có cơ hội trải nghiệm thực tế và phát triển kỹ năng sống thông qua các tình huống cụ thể.

+ **Xây dựng môi trường học tập thân thiện:** Tạo ra một môi trường học tập an toàn, thoải mái và khuyến khích trẻ tự do thể hiện ý kiến và cảm xúc của mình. Các giáo viên cần xây dựng mối quan hệ tốt với trẻ, tạo ra sự tin tưởng và hỗ trợ trẻ trong việc phát triển kỹ năng xã hội.

+ **Phát triển chương trình giáo dục lấy trẻ làm trung tâm:** Căn cứ vào nhu cầu, sở thích và đặc điểm tâm lý của trẻ để thiết kế chương trình giáo dục kỹ năng sống phù hợp. Các hoạt động giáo dục nên được linh hoạt điều chỉnh để đáp ứng nhu cầu và khả năng của từng trẻ, từ đó giúp trẻ phát huy tối đa tiềm năng của mình.

+ **Tạo cơ hội cho trẻ tham gia vào quyết định:** Khuyến khích trẻ tham gia vào việc lên kế hoạch và tổ chức các hoạt động giáo dục kỹ năng sống. Việc này không chỉ giúp trẻ cảm thấy mình có vai trò trong quá trình học mà còn rèn luyện cho trẻ kỹ năng ra quyết định và tư duy độc lập.

2.3.4. Chỉ đạo tăng cường đầu tư phương tiện, thiết bị, đồ dùng đồ chơi, trong tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ phù hợp với chất lượng giáo dục hiện đại

- **Mục tiêu của biện pháp:** Nâng cao chất lượng giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mầm non thông qua việc đầu tư và cung cấp đầy đủ các phương tiện, thiết bị, đồ dùng và đồ chơi hiện đại, phù hợp với tiêu chuẩn giáo dục tiên tiến. Việc trang bị các thiết bị dạy học và đồ chơi giáo dục chất lượng không chỉ tạo hứng thú cho trẻ mà còn giúp tối ưu hóa quá trình học tập, rèn luyện các kỹ năng sống thiết yếu trong môi trường học đường. Môi trường giáo dục sáng tạo, an toàn và thân thiện sẽ giúp trẻ phát triển một cách toàn diện cả về thể chất, nhận thức và cảm xúc.

- Nội dung và cách thực hiện biện pháp:

+ **Đánh giá nhu cầu và hiện trạng phương tiện, thiết bị:** Tiến hành khảo sát và đánh giá thực trạng hiện tại về các phương tiện, thiết bị và đồ dùng đồ chơi đang có tại các trường mầm non. Qua đó xác định những thiếu sót, cần thiết phải bổ sung và cải tiến để phục vụ cho hoạt động giáo dục kỹ năng sống.

+ **Lập kế hoạch đầu tư:** Dựa trên kết quả khảo sát, lập kế hoạch đầu tư mua sắm các phương tiện, thiết bị và đồ dùng học tập hiện đại, phù hợp với chương trình giáo dục kỹ năng sống theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo tại Thông tư số 17/2018/TT-BGDĐT.

+ **Cung cấp đồ dùng, đồ chơi phong phú:** Đầu tư vào các loại đồ dùng, đồ chơi đa dạng như trò chơi phát triển kỹ năng, vật liệu sáng tạo, và các thiết bị công nghệ thông minh giúp trẻ tương tác và khám phá. Các đồ dùng này nên đáp ứng tiêu chí an toàn, thân thiện với trẻ và phù hợp với các hoạt động giáo dục kỹ năng sống.

+ **Tổ chức các buổi tập huấn:** Tổ chức các buổi tập huấn cho giáo viên về cách sử dụng và khai thác hiệu quả các phương tiện, thiết bị trong quá trình giảng dạy. Việc này sẽ giúp giáo viên tự tin hơn trong việc thiết kế và tổ chức các hoạt động giáo dục sáng tạo.

+ Thực hiện kiểm tra, đánh giá định kỳ: Thiết lập cơ chế kiểm tra, đánh giá định kỳ về việc sử dụng phương tiện, thiết bị trong các hoạt động giáo dục kỹ năng sống. Qua đó có thể phát hiện kịp thời những vấn đề phát sinh và điều chỉnh để nâng cao chất lượng giáo dục.

2.3.5. Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá hiệu quả hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ nhằm đạt hiệu quả cao trong thực tiễn

- Mục tiêu của biện pháp: Thiết lập và triển khai một hệ thống kiểm tra, đánh giá hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ em mầm non theo hướng khoa học, khách quan và toàn diện. Hệ thống này không chỉ nhằm theo dõi, đánh giá kết quả của các hoạt động giáo dục kỹ năng sống mà còn cung cấp những dữ liệu, thông tin xác thực về tình hình thực hiện chương trình giáo dục tại các trường mầm non. Qua đó, các nhà quản lý và giáo viên có thể nắm bắt được những điểm mạnh, hạn chế trong công tác giảng dạy, từ đó điều chỉnh và cải tiến phương pháp giảng dạy, tạo điều kiện nâng cao chất lượng giáo dục một cách thực tế và hiệu quả.

- Nội dung và cách thực hiện:

+ Xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá: Căn cứ vào các văn bản chỉ đạo từ Bộ Giáo dục và Đào tạo như Thông tư số 17/2018/TT-BGDĐT về việc hướng dẫn thực hiện Chương trình Giáo dục mầm non và Quyết định số 1956/QĐ-BGDĐT về việc phê duyệt Đề án “Đổi mới giáo dục mầm non”, thiết lập các tiêu chí cụ thể và rõ ràng để đánh giá hiệu quả hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ. Các tiêu chí này sẽ bao gồm các khía cạnh như: mức độ tham gia của trẻ trong các hoạt động, khả năng phát triển kỹ năng sống của trẻ, và mức độ áp dụng các kỹ năng đó vào cuộc sống hàng ngày.

+ Thực hiện kiểm tra định kỳ và đột xuất: Tổ chức các đợt kiểm tra định kỳ (theo học kỳ hoặc năm học) và kiểm tra đột xuất để theo dõi thực tế công tác giáo dục kỹ năng sống. Mỗi đợt kiểm tra sẽ tập trung vào việc đánh giá các tiêu chí đã đề ra. Việc kiểm tra sẽ bao gồm các phương pháp như: quan sát trực tiếp, phỏng vấn giáo viên, trẻ em và phụ huynh, cũng như xem xét các tài liệu liên quan đến hoạt động giáo dục.

+ Phân tích kết quả và xây dựng báo cáo: Sau mỗi lần kiểm tra, tiến hành phân tích kết quả một cách kỹ lưỡng để xác định các điểm mạnh và điểm yếu trong công tác giáo dục kỹ năng sống. Dựa trên các thông tin thu thập được, lập báo cáo đánh giá cụ thể về hiệu quả của các hoạt động giáo dục kỹ năng sống. Báo cáo cần nêu rõ các khuyến nghị và biện pháp cải tiến cần thiết, hướng đến việc nâng cao chất lượng giáo dục kỹ năng sống cho trẻ.

+ Tổ chức hội thảo chia sẻ kinh nghiệm: Tổ chức các buổi hội thảo định kỳ để giáo viên và cán bộ quản lý có cơ hội chia sẻ kinh nghiệm, thảo luận về các vấn đề gặp phải và tìm kiếm giải pháp khắc phục. Các thông tin thu thập từ công tác kiểm tra, đánh giá sẽ được sử dụng làm cơ sở cho các buổi hội thảo, giúp giáo viên có cái nhìn rõ hơn về thực trạng và nâng cao chất lượng giảng dạy.

2.3.6. Tổ chức bồi dưỡng nâng cao phẩm chất, năng lực của giáo viên trong tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ phù hợp yêu cầu đổi mới giáo dục

- Mục tiêu của biện pháp: Nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ và phẩm chất đạo đức của giáo viên trong việc tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống (giáo dục kỹ năng sống) cho trẻ mầm non, nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay. Sự bồi dưỡng này không chỉ giúp giáo viên nắm vững kiến thức và kỹ năng chuyên môn, mà còn trang bị cho họ những phương pháp giảng dạy linh hoạt, hiệu quả, phù hợp với thực tế giảng dạy và sự phát triển của trẻ trong bối cảnh xã hội hiện đại. Qua đó, mục tiêu cuối cùng là tạo điều kiện thuận lợi cho trẻ phát triển toàn diện cả về kỹ năng sống và nhân cách, trở thành những công dân tự tin, có khả năng đối mặt với thách thức trong cuộc sống.

- Nội dung và cách thực hiện biện pháp:

+ Đánh giá nhu cầu bồi dưỡng: Tiến hành khảo sát để đánh giá nhu cầu bồi dưỡng của giáo viên, xác định các lĩnh vực mà giáo viên cần nâng cao kiến thức và kỹ năng liên quan đến giáo dục kỹ năng sống. Căn cứ vào kết quả khảo sát, xây dựng kế hoạch bồi dưỡng cụ thể và phù hợp với từng nhóm giáo viên.

+ Tổ chức các khóa bồi dưỡng chuyên môn: Tổ chức các khóa bồi dưỡng định kỳ với nội dung phong phú, bao gồm: phương pháp giáo dục kỹ năng sống, kỹ năng tổ chức hoạt động cho trẻ, cách xây dựng môi trường giáo dục tích cực, và các kỹ thuật giao tiếp với trẻ và phụ huynh. Mời các chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục tham gia giảng dạy và chia sẻ kinh nghiệm thực tiễn.

+ Khuyến khích học hỏi từ thực tiễn: Tổ chức các buổi chia sẻ kinh nghiệm giữa các giáo viên về việc tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ, tạo cơ hội cho họ học hỏi lẫn nhau. Cần có các hoạt động thực tế, như tham quan, trải nghiệm thực tế tại các cơ sở giáo dục khác để giáo viên có thể quan sát và học hỏi cách thức tổ chức hoạt động hiệu quả.

+ Đánh giá và khen thưởng: Xây dựng hệ thống đánh giá hiệu quả bồi dưỡng để theo dõi sự tiến bộ của giáo viên. Sử dụng các tiêu chí rõ ràng để đánh giá sự phát triển về năng lực và phẩm chất của giáo viên. Khuyến khích và khen thưởng các giáo viên có thành tích xuất sắc trong việc ứng dụng các kiến thức, kỹ năng đã học vào thực tiễn giảng dạy.

3. Kết luận

Qua kết quả khảo sát thực trạng công tác quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống tại các trường mầm non trên địa bàn quận Bình Thủy, TP Cần Thơ, cho thấy nhiều ưu điểm tích cực trong công tác quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống. Đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên đã nhận thức đúng về tầm quan trọng của việc tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ. Mức độ thực hiện các chức năng quản lý cũng tương đối tốt. Tuy nhiên, vẫn còn một số hạn chế cần khắc phục, như: giáo viên chưa linh hoạt trong việc sử dụng các phương pháp giáo dục kỹ năng sống, chưa chú trọng rèn luyện đồng đều các kỹ năng cho trẻ trong các hoạt động, việc đầu tư cho phương tiện, thiết bị dạy học chưa đáp ứng đầy đủ yêu cầu. Trên cơ sở đó, bài viết đã đề xuất 06 biện pháp quản lý nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả của hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mầm non. Những biện pháp này được đánh giá có tính cấp thiết và phù hợp với điều kiện thực tiễn của các trường mầm non tại quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ. Kết quả khảo nghiệm cho thấy, nếu các biện pháp được áp dụng đồng bộ thì không chỉ cải thiện chất lượng giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mà còn giúp nâng cao năng lực quản lý, đảm bảo sự phát triển đồng đều về kỹ năng và nhân cách cho trẻ theo đúng yêu cầu của Chương trình Giáo dục mầm non.

Tài liệu tham khảo

- Ban Chấp hành Trung ương. (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04 tháng 11 năm 2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.*
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2016). *Thông tư số 28/2016/TT-BGDĐT ngày 30 tháng 12 năm 2016 về sửa đổi bổ sung một số nội dung của Chương trình Giáo dục mầm non ban hành kèm theo Thông tư số 17/2009/TT- BGDĐT ngày 25 tháng 7 năm 2009 của Bộ Giáo dục và Đào tạo.*
- Đặng, Q. B. (2010). *Đổi mới quản lý và nâng cao chất lượng giáo dục.* Hà Nội: NXB Giáo dục.
- Nguyễn, L. (2010). *Lí luận về quản lí.* Hà Nội: NXB Đại học Sư phạm.

Nguyễn, N. Y. (Chủ biên). (1998). *Từ điển Tiếng Việt thông dụng*. Hà Nội: NXB Giáo dục.

UNESCO. (2001). *Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ em và thanh thiếu niên trong trường học*.

Viện Ngôn ngữ học. (2017). *Từ điển tiếng Việt phổ thông*. Cà Mau: NXB Phương Đông.

World Health Organization (WHO). (1994). *Life skills education for children and adolescents in schools. Pt. 1, Introduction to life skills for psychosocial competence. Pt. 2, Guidelines to facilitate the development and implementation of life skills programmes* (No. WHO/mâm nonH/PSF/93.7 A. Rev. 2). World Health Organization.